

Trije časopisi v časopisu – Vikend magazin: RTV in satelitski programi, kulturni koledar in Delo-Adut – Izlet, zaklad in nove nagrade

Skupščina uokvirila nov sistem zdravstva

Ob tem so se poslanci zavzeli, naj sprememba ne bo prehitra niti preveč boleča, zlasti pri prehodu iz obveznega na prostovoljno zdravstveno zavarovanje

LJUBLJANA, 18. julija – Slovenska skupščina je danes, drugi dan dela, sprejela sveženj zakonov s področja zdravstva, in sicer predloge za izdajo treh zakonov: o zdravstveni dejavnosti, o zdravstvenem varstvu in zavarovanju in o lekarniški dejavnosti.

V razpravi so poslanci opozorili, da prehod v nov zdravstveni sistem ne sme biti prehitel in preveč oster, posebej kar zadeva prehod obveznega na prostovoljno zdravstveno zavarovanje. V teh težkih gospodarskih časih je posebej vprašljivo, koliko ljudi si bo lahko privoščilo prostovoljno zavarovanje. Precej pripomb je bilo tudi, češ da sta ravno v obsegu zdravstvenih storitev, ki ju bo deležen posameznik, preveč odvisna od njegovega premoženjskega stanja. Pri zakonu o zdravstveni dejavnosti je bilo največ pomislekov o zasebni praksi. Skoraj soglasno so nasprotovali konkurenčni klavzuli, ki bo po mnenju poslancev spodbujala delo na črno.

● Skupščina je sprejela tudi zahtevo o takojšnjem odpravi slovenskega zračnega prostora. Sprejela je se predlog za izdajo zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Sloveniji z osnutkom in predlog za izdajo zakona o gospodarskih javnih službah.

Čeprav sta se zbor združenega dela in zbor občin odločila, da bosta ob koncu tega meseca razpravljala tudi o gospodarskih razmerah v Sloveniji in o ukrepih, ki jih bo pripravila vlada za zaustavitev negativnih trendov, se je združenje političnih zborov na današnji seji seznanilo s tekočo gospodarsko problematiko. Uvodoma je minister za družbeno planiranje Igor Umek raz-

Poslanci so sklenili, da bodo o odvzemu poslanskega mandata Milanu Akentijeviću, ki ga danes ni bilo na seji, odločili prihodnje, ko bodo pridobili relevantna pravna mnenja in mnenja vseh poslanskih klubov.

Družbenopolitični zbor, ki je imel na vesti še nekaj točk dnevnega reda s prejšnjih dveh sej, je po ognjevitom dokazovanju o nesprejemljivosti prakse tajnih plač funkcionarjev sprejel informacijo o gibanju osebnih dohodkov. Ko pa bi moral razpravljati še o nekaterih zadevah, se je zaradi nesklepnosti razpusil. Več na 3. strani

MAJDA VUKELIČ

Sklep predsedstva SFRJ

– Poveljstva, enote in ustanove JLA ne bodo več stacionirane na ozemlju Slovenije, in sicer do dokončnega dogovora o bodočnosti Jugoslavije.

– Enote 31. korpusa se umaknejo v Srbijo, enote 14. korpusa pa v BiH.

– V tem času se pripadniki JLA slovenske narodnosti odločijo, ali ostanejo v JLA ali jo zapustijo.

– Tega sklepa organi Slovenije ne morejo pogojevati s kakršnimi koli premoženjskimi zahtevami.

– Organi R Slovenije zagotovo, da se enote JLA umaknejo brez kakršnihkoli težav.

– Do premestitve enot JLA se vsem pripadnikom JLA omogoči, da na ozemlju R Slovenije normalno opravljajo svoje delo oziroma

– da se z vsem svojim premoženjem na stroške JLA preselijo v druge republike.

– Ta sklep ne prejudicira bodoče ureditve odnosov v Jugoslaviji niti ne ogroža njene ozemeljske celovitosti.

JA bo v treh mesecih zapustila R Slovenijo

Temu sklepu, ki so ga sprejeli na seji predsedstva SFRJ, je nasprotoval le Stipe Mesić, Bogić Bogičević pa se je vzdržal – Slovenske meje v pristojnosti naše policije

OD NAŠE DOPISNICE

BEograd, 18. julija – Predsedstvo SFRJ je danes po dolgi in napeti razpravi sprejelo sklep o umiku JA iz Slovenije v roku treh mesecev, ki se začne danes. To nam je takoj po koncu današnjega sedenja državnega predsedstva povedal dr. Janez Drnovšek.

Druga zelo pomembna točka današnjih sklepov pa je preklic sklepa z ene prejšnjih sej o naj-nosti vzpostavitve starega stanja na državnih mejah. S tem se spremeni tudi brionska deklaracija.

Kot smo zvedeli, je za tako oblikovane sklepe po zelo polemiki razpravi vendarle glasovalo šest članov predsedstva, Bogić Bogičević iz BiH se je vzdržal.

sodobne civilizacije. Vse to je mogoče doseči samo v miru.

● Predsedstvo je na današnji seji tudi sklenilo, da se bo znova sestalo v ponedeljek na Ohridu, ko se mu bodo pridružili tudi predsedniki republik. Na tem sestanku bodo med drugim skušali najti tudi najprimernejše rešitve za sedanje težave Hrvaške in Bosne in Hercegovine.

Predsedstvo SFRJ bo storilo vse za preseganje naših delitev

in medsebojnega nezaupanja. Ko se odloča proti uporabi sile, zahteva isto tudi od vseh republik in njihovih vodstev. Predsedstvo SFRJ se zavzema za pogajanja in dialog enakopravnih republik in za rešitev jugoslovanske krize na podlagi dogovora, in to zahteva tudi od vseh republik in njihovih vodstev.

Predsedstvo SFRJ meni, da je potrebno pri iskanju sprejemljivih rešitev za vse naše republike in za vse naše narode in narodnosti izhajati od realnih dosežkov skupnega življenja in načel helsinkijske skupne listine ter pariske listine o novi Evropi kot tudi ustreznih mednarodnih pravnih norm in listine Združenih narodov.

Predsedstvo SFRJ zahteva podporo državljanov Jugoslavije za svoje vztrajanje pri tej opredelitvi za mir in demokracijo.

Predsedstvo SFRJ bo na sestanku s predsedniki republik oziroma predsedniki republik predstavljenih 22. julija na Ohridu zahtevalo, naj predsedniki sprejmejo in se v imenu svojih republik obvezajo, da bodo strogo spoštovali ta načela in usmeritve kot prvi korak k miru in uspešnim rešitvam vseh spornih vprašanj. Na tem sestanku bo obravnavan predlog ukrepov za delovanje sistema v državi med trimesečnim moratorijem in začeto dogovarjanje o nadaljnjem delu pri iskanju rešitev za prihodnje odnose v jugoslovanski skupnosti.

Lotimo se dela in ustvarjanja pogojev za preseganje krize, doseganje nove gospodarske stabilnosti, socialne varnosti in novega razvojnega ciklusa!

Nihče ne sme nikomur kratiti suverenih pravic in volje naroda. Samo vsi skupaj, na podlagi svobodnega odločanja o svoji usodi, bomo dosegli mir in demokracijo in razplet naše globoke krize.

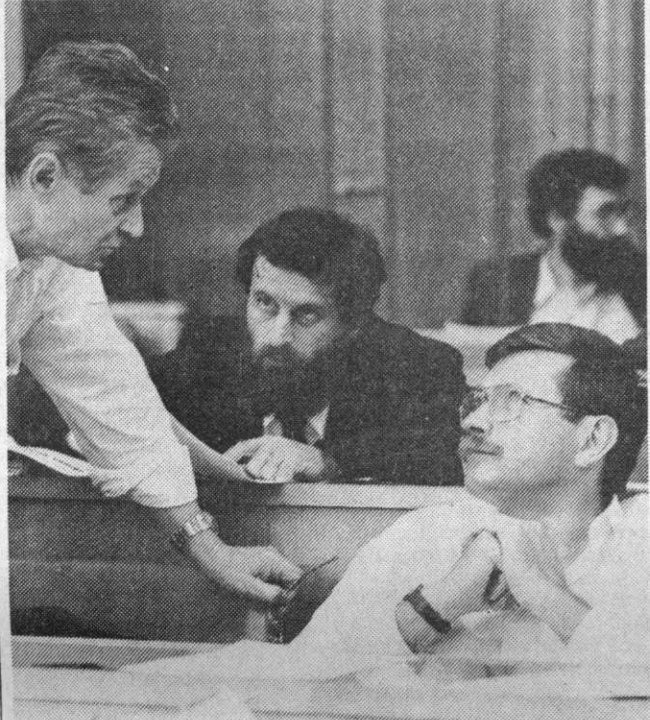
JANJA KLASINC

TEMA DNEVA Taktični umik?

Jugoslovanska armada se bo v treh mesecih umaknila iz Slovenije. Tako vsaj pravi sklep zveznega predsedstva. Kakor v tem trenutku ni videti nobenih razlogov, zakaj bi morali dvomiti, ali se bo to res zgodilo, pa hkrati nimamo tudi nobenih jamstev, ki bi nas prepričevali, da je treba predsedstvo SFRJ in generalstaba tokrat zaupati. Sklepi najvišjih državnih teles so bili doslej prevelikokrat le mrtve črke na papirju. Politika ni bila konceptualna, ampak se je spreminjala tako, kakor so se na vodilnih položajih menjavali ljudje, ki so jo krojili. Medsebojnega zaupanja pa v Jugoslaviji že dolgo ni več in tudi zaradi tega se bo morala armada iz Slovenije prej ali slej umakniti. Po vsem, kar se je zgodilo po 25. juniju, njeni oficirji preprosto ne morejo več delovati v okolju, ki je do njih sovražno. Z veliko dozo sarkazma bi zato lahko pristavili, da bo jugoslovanska armada šele z umikom zares postala ljudska: odšla bo zato, ker je ljudstvo ni več pripravljeno trpeti.

Zelo previdni pa bi morali biti s trditvami, da obravnavani sklep predsedstva SFRJ že dejansko pomeni priznavanje samostojnosti Slovenije. Če orožje za umik potrebuje tri mesece, pa se lahko vrne v tednu dni. Ta država bo formalno samostojna in dejansko varna takrat, ko ji bodo republike drugih narodov v Jugoslaviji to pripravljene brez ovinkarjenja priznati. Če kaj, potem sklep o umiku armade dokazuje, da se morajo narodi v Jugoslaviji sami in brez federalnega razsodnika sporazumeti o stvareh, zaradi katerih se vojskujejo. To pa pomeni, da so separatna pogajanja jugoslovanskih narodov nujna, koalicija med njimi pa neizbežna. Predsedstvo Jugoslavije je lahko sklep o umiku armade iz Slovenije samo blagoslovilo, nastal pa je iz medrepubliških pogajanj. MIRAN LESJAK

Regaška
SO TRENUTKI, KO JE ŽIVLJENJU TREBA DAROVATI NOV SMISEL
PRIJAZNOST NA POHODU
INFORMACIJE: (063) 814-414, 814-824



SKRB – Današnja seja slovenskega parlamenta je bila posvečena zlasti novi zdravstveni zakonodaji. Poslanci so bili enotni, da zdravje prehude šoke slabo prenaša. (Foto: Igor Modic)

V Domžale niso prepeljali odpadkov iz BiH

JESENICE, 18. julija – Jesenjska občinska skupščina je danes znova razpravljala o posebnih odpadkih, ki se vedno stojijo na tirih izdelanih – in sklenila, da jih morajo pristojni najkasneje do 26. julija opredeliti za Jesenice. Ostro so kritizirali vladno in ministra za varstvo okolja in urejanje prostora Miho Jazbinška (glasovali so celo o predlogu, da bi zahtevali njegovo razrešitev, vendar ni dobil potrebne večine).

Minister Jazbinšek je pa vse prisoten predlogom, da naj bi v opuščenih prostorih železarne postavili napravo za sežiganje tovrstnih odpadkov, s čimer bi rešili tako problem odpadkov, ki so zdaj na Jesenicah, kot problem vseh tovrstnih odpadkov v Sloveniji. Za tovrstno napravo bi potrebovali 5 do 20 milijonov dolarjev – odvisno od zmogljivosti, ki bi jih, kot pravi minister, dobili s tujim posojilom, iz ekološkega sklada, nekaj pa naj bi primaknili železarne. Toda po ministrih besedah bi trajalo tri mesece, da bi lahko skurili odpadke, ki zdaj razburjajo Jesenice.

Delegati so menili, da je odpadke treba odpeljati z Jesenic in obljubili, da bodo razmisli o predlogu za postavitev naprave za njihovo uničenje v železarne.

● Stane Guštin, ki trenutno nadomešča predsednika sestavnega podjetja Helios, je v posebni izjavi za Delo povedal, da v Helios sporni odpadki iz Bosne oziroma z Jesenic niso prišli in da tudi ni videl kakršnekoli odpremnice za 29 sodov, kolikor naj bi jih bilo potovalo po tej občini.

Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora nam je danes poslalo naslednje sporočilo: »Netočna je izjava načelnika Mestne uprave inšpekcijskih služb o neidentificiranih 29 sodih, ki naj bi jih bili uskladiščili v občini Domžale. Evidenca po preureditvi tovarna kaže, da gre za 16 sodov, ki niso bili identificirani in so bili 26. 6. 1991 odpeljani na začasno in ustrezno skladiščenje, ki ni niti na območju ljubljanskih občin niti na območju Domžal. Samo LEK, lastnik sodov, je sode prevzel in uskladiščil v okviru tovarne. Nadzor nad stanjem odpadkov in ravnanjem z njimi izvajajo od prihoda v Slovenijo (26. 6. 1991) za pristojne inšpekcijske inšpekcije. Zato je tudi dajanje nalog s strani izvršnega mesta Mesta Ljubljane Mestni upravi inšpekcijskih služb v zvezi z vrženimi odpadki popolnoma brezpredmetno.« V. F., J. P.

Usode deviznih vlog ta hip ne pozna nihče

Če velja brionska deklaracija, potem tudi za slovenske devizne vloge še vedno jamči federacija

LJUBLJANA, 18. julija – Priporočilo z večerajšnje seje izvršnega odbora Zdrženja bank Jugoslavije, naj poslovne banke prenehajo izplačevati devize, deponirane pri NBJ, oziroma naj jih, kolikor jim pač dovoljuje likvidnost, izplačujejo v dinarski protivrednosti, je med deviznimi varčevalci povzročilo veliko vznemirjenja. In seveda vprašanj, kot na primer: so moje devize res izgubljene?

V ljubljanski banki, d. d., v kateri ima svoje devize večina državljanov Slovenije, o tem danes nismo mogli dobiti nobene izjave. Namestnik generalnega direktorja Tomaž Jančar, ki se je večeraj udeležil seje IO Zdrženja bank Jugoslavije, je bil namreč odsoten, pomočnik generalnega direktorja Zvonko Čvek, ki je sicer pristojen za poslovanje z občanmi, pa je menil, da je Jančar edini, ki lahko da ustrezno pojasnilo.

● Državljeni Jugoslavije imajo po podatku, ki se najbolj pogosto navaja, za deset do 12 milijard dolarjev deviznih prihrankov. Po izjavi generalnega direktorja LB, d. d., Antona Slapernika konec junija leto ima ta banka na celotnem področju Jugoslavije vpisanih za 1,6 milijarde deviznih prihrankov, v Sloveniji pa za 870,4 milijona dolarjev.

Z ustavnim zakonom o osamosvojitvi Slovenije je država prenesla nase tudi jamstvo za devize, ki so bile na devizne račune in devizne hranilnice knjižice položene na območju Slovenije. Ker je brionska deklaracija po vojni zamrznila stanje na dan 25. junija, v času 3-mesečnega moratorija te določbe ustavnega zakona torej ne veljajo. Ne glede na to pa je mogoče pričakovati, da bosta LB, d. d., kot največja oz. tako rekoč edina banka v Sloveniji in slovenska vlada v najkrajšem možnem času javnosti sporočili, kakšne predloge oziroma rešitve je pri deviznih vlogah mogoče pričakovati v Sloveniji: ali se bo torej LB, d. d., ravnala po priporočilu Zdrženja bank Jugoslavije ali pa bo morda varčevalcem ponudila kakšne druge možnosti (npr. vsaj vrednostne papirje z devizno klavzulo).

MUJA REPOVČ

Gorbačov brez denarja

Sovjetski predsednik ni od sedmerice dobil »takoj vnovčljivega čeka«, temveč obljubljeno pomoč – Klub osmih? – Pri kraljici in Majorju

LONDON, 18. julija (AFP, Reuter, Tanjug) – Sovjetski predsednik Mihail Gorbačov se je dopoldne v Londonu, kjer se je večeraj končalo srečanje voditeljev sedmih industrijsko najrazvitejših držav sveta, pogovarjal z italijanskim premierom Andreottijem, v sklopu državnih srečanj pa se je sestel še s kanadskim premierom Mulronejem. Zatem je stekel njegov uradni del obiska v Veliki Britaniji. Sprejela sta ga tudi kraljica Elizabeta II. in premier John Major.

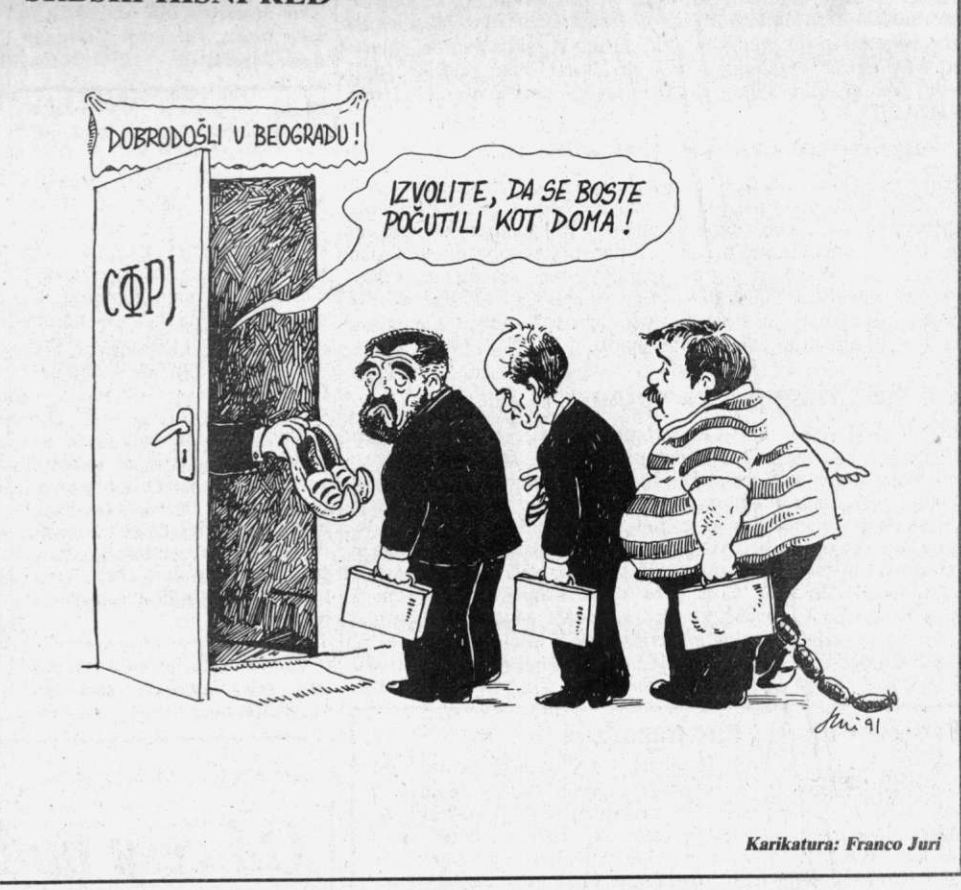
Gorbačov naj bi se s premierom Majorjem dogovoril o področnostih, povezanih z načrtom pomoči Sovjetski zvezi, ki so ga večeraj sprejeli voditelji sedmih industrijsko najmočnejših držav. Za pozno popoldne je bila napovedana tiskovna konferenca. Jutri, preden Gorbačov zapusti London, se bo sestel še z nekdanjo premierko Margaret Thatcher in voditeljem laburistov Neilom Kinnockom.

V Londonu ocenjujejo, da se z vstopom Sovjetske zveze v svetovni gospodarski mehanizem začnejo novo obdobje v mednarodnih gospodarskih odnosih. Ekskluzivni klub sedmerice naj bi se zdaj spremenil v klub sedmih plus eden, ali pa bo morda celo prerasel v osmerico. Po pisanju londonskih časopisov naj bi to pomenilo novo stran v svetovni zgodovini, čeprav Gorbačov očito ni dobil vsega, kar je pričakoval, česar ne v sovjetskih ne v londonskih krogih ne skriva.

● Sovjetski in ameriški predsednik naj bi podpisala približno deset dvostranskih sporazumov o sodelovanju, zlasti gospodarskem, ko se bosta konec meseca sestala v Moskvi. Tako je danes objavila uradna sovjetska časopisna agencija Novosti.

Sovjetska zveza bi potrebovala takojšnjo injekcijo »pravega denarja«, da bi reforme stekle. Nezadovoljstvo zbujata tudi dejstvo, da je SZ dobila pri Mednarodnem denarnem skladu in Svetovni banki zgolj »pridružen status«, medtem ko bo med polnopravne članice te dni na primer sprejeta Albanija. Toda kljub vsemu se Gorbačov ne vra-

SRBSKI HIŠNI RED



Karikatura: Franco Juri

Vojne razmere za JA

Poveljstvo vojnega letalstva se je iz Zagreba preselilo v Bihać, kar je sicer predvideno v primeru vojnih razmer – Četniki se bližajo Sisku in Karlovcu

OD NAŠEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 18. julija – »Povabilo nemškega kanclerja dr. Helmuta Kohla v teh težkih časih samo zase največ pove«, je dopoldne na zagrebškem letališču izjavil hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman pred poveljem na dvodnevni obisk v Nemčiji. V Bonnu pa je hrvaški suveren zavrnil očitke vojskega letalstva in protiletalske obrambe, češ da so hrvaške oborožene sile v torek zvečer v bližini Jasenovca izstrelile protiletalsko raketo na vojaški bombnik, vojska pa zaradi tega izmišljenega incidenta grozi z zaprtjem hrvaških letališč.

Ker se je po besedah hrvaškega ministra za informiranje Hrvoja Hitreca poveljstvo 5. letalskega korpusa in protiletalske obrambe iz Zagreba preselilo v Bihać, kjer deluje samo v vojnih razmerah, ker se v Srbiji in Črni gori nadaljuje vpoikovovanje med Srbom v Ivanki Reki in Dugem selu v neposredni bližini Zagreba, je videti, da je večerajši, že drugi, dogovor med Tuđmanom in generalom Kadijevičem samo še potegavščina več na rovaš Hrvaške. Sicer pa se spopadi približujejo Karlovcu in Sisku. Sinotiči so namreč začeli delovati oborožene straže na karlovaški cesti, ki pelje na Banjo in proti Veliki Kladuši v BiH.

Teroristi so prvič skušali napasti nekaj hrvaških vasi v srbski občini. Tudi načelnik policijske uprave v Sisku Đuro Brodarac pravi, da se vojska z Banje še ni umaknila, na tem območju pa je čedalje več četnikov. Politični tajnik HDZ Ante Beljo pravi, da na Hrvaškem že dalj časa ne govorijo več o imenih in prilikih žrtve, temveč samo prestevojo mrtve in ugrabljene, med slednjimi pa je 56 Hrvatov iz Slunja že več kot mesec dni zaprtih v kninski trdnjavi. Ljudem se do danes ni uspelo pokopati sobotne žrtve z Banje, ker jim teroristi preprečujejo dostop. Z današnje tiskovne konference na sedežu HDZ kaže omeniti analizo delovanja njihovega člana Stjepana Mesića v predsedstvu države. Po mnenju vodstva stranke bi ga morali odpoklicati,

»ker je Drnovškova abstinenca porušila razmerje sil v predsedstvu«.

● ZAGREB, 18. julija (Hina) – V sinjski vojašnici je prišlo do upora, med katerim so razorožili in zaprli 20 vojakov. Eden izmed njih je skušal zbežati, ko so jih peljali v vojaški zapor, vendar ga je neki oficir ubil. Kdo je bil ta oficir, še ni znano, je na današnji tiskovni konferenci izjavil hrvaški minister za informiranje Hrvoja Hitreć. Kot je dejal, čedalje več oficirjev jugoslovanske vojske navezuje stike s hrvaškim ministrom za notranje zadeve, ker želi preiti v hrvaške oborožene sile.

Hrvaška stranka pravi, ki ima največ kritičnih pripomb na delovanje hadzejevske oblasti, pa je v minulih dneh vzpostavila protisrbski lobi s strankami iz Albanije in Bolgarije, da bi skupno delovali »proti zadnjemu ostanku boljševizma na Balkanu«, kot je na današnji tiskovni konferenci poudaril predsednik Dobroslov Paraga. Več na 2. strani

PETER POTOČNIK

Jutri v prilogi

- Mija Repovč
Dobri vojščaki, slabi upravljalci
- Vojo Flegar
Vasil Tupurkovski
- Janko Lorenci
Med pastmi pogajanj
Okrogla miza o Sloveniji po vojni
- Miran Lesjak
Slučaje s postitovskih Brionov
- Pavle Klinar
Trobi trikrat za v levo
- Rudi Rizman
Iluzije o sebi, iluzije o Evropi
- Janez Strehovec
Prekmalu, pravočasno, prepozno?

Slovenski politiki po svetu

Zunanji minister in direktor SDK v Washingtonu, predsednik vlade v Münchnu
WASHINGTON, 18. julija – Slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel in direktor SDK Slovenije Igor Omerza sta večeraj odpotovala na kratek obisk v ZDA, kjer naj bi se sestala z drugim človekom ameriške diplomacije Lawrencejem Eagleburgerjem, predstavnikom banke EXIM in ameriškega senata. Potovanje je priprava na širši obisk slovenske delegacije v ZDA, ki naj bi jo vodil predsednik Milan Kučan. Za danes zvečer so napovedani pogovori s senatorjem Doleom in še nekaterimi drugimi, pozneje pa z Eagleburgerjem. Minister Rupel se je na poti v ZDA ustavil v Parizu, kjer se je pogovarjal z direktorjem kabineeta zunanjega ministra Bernardom Kessedjianom. Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle pa je danes v spremstvu predsednika slovenske gospodarske zbornice Ferija Horvata odpotoval na dvodnevni delovni obisk v Münchnu. Med drugim ga bosta sprejela tudi ministri predsedniške dežele Bavarske dr. Streibl in minister za varstvo okolja in razvoj dr. Gauswiler.